

POSTANOWIENIE

13 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 sierpnia 2024 r. w Warszawie
zażaleń Skarbu Państwa - Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego
w Sosnowcu
na postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z 2 kwietnia 2024 r., II Ca 2784/23, oraz z 2 kwietnia 2024 r., II Ca 2785/23,
w sprawach z wniosku Skarbu Państwa - Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w
Sosnowcu
z udziałem Z. spółki akcyjnej w K.
o wpis do księgi wieczystej,

uchyla oba zaskarżone postanowienia.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 2 kwietnia 2024 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy Skarbu Państwa – Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w Sosnowcu od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 27 grudnia 2023 r., II Ca 2784/23.

Wydanym w tej samej dacie postanowieniem Sąd Okręgowy we Wrocławiu odrzucił również skargę kasacyjną wnioskodawcy Skarbu Państwa – Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w Sosnowcu od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 27 grudnia 2023 r., II Ca 2785/23.

W obu przypadkach Sąd drugiej instancji wskazał, że postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 27 grudnia 2023 r. zostały doręczone skarżącemu 3 stycznia 2024 r. W tej sytuacji termin do złożenia wniosku o sporządzenie

i doręczenie postanowień wraz z uzasadnieniami upływał 10 stycznia 2024 r. Wnioski te zostały zaś nadane wspólną przesyłką pocztową 11 stycznia 2024 r., co wynika z pieczęci na kopercie oraz wydruku z systemu informatycznego śledzenia przesyłek. Według Sądu Okręgowego omyłkowe doręczenie stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem nie spowodowało rozpoczęcia biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. W konsekwencji wniesione skargi kasacyjne należało odrzucić jako niedopuszczalne.

Zażalenia na oba postanowienia wniósł wnioskodawca, zaskarżając je w całości i wnosząc o ich uchylenie. Skarżący zarzucił zaskarżonym postanowieniom naruszenie art. 398⁶ § 2 (w zażaleniach omyłkowo wskazano na art. 389⁶ k.p.c.) w zw. z art. 328 § 1 i 2 k.p.c.

W odpowiedziach na zażalenia uczestnik wnosił o ich oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Mając na względzie, że dla oceny zasadności obu zażaleń kluczowe znaczenie ma ocena daty nadania przez skarżącego tej samej przesyłki pocztowej, zarządzeniem z 18 czerwca 2024 r. obie sprawy zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesienie pisma procesowego co do zasady następuje przez jego złożenie w biurze podawczym sądu. Jednak zgodnie z art. 165 § 2 k.p.c. równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do sądu jest jego oddanie w polskiej placówce operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo w zagranicznej placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Wyjątkowa pozycja operatora publicznego sprawia, że czynnościom wykonywanym za jego pośrednictwem nadawane są specjalne skutki, w tym domniemanie, że czynność dokonana za jego pośrednictwem jest skuteczna wobec adresata już z chwilą jej dokonania (uchwała SN z 21 stycznia 2011 r., III CZP 115/10, OSNC 2011, nr 9, poz. 97). Nie ulega przy tym wątpliwości, że strona może dowodzić, że nadała pismo procesowe w innym dniu, niż wynika to ze stempla pocztowego (postanowienie SN z 1 czerwca 2000 r., III RN 188/99, OSNP 2001, nr 9, poz. 296).

Nie budzi wątpliwości, że termin do złożenia wniosku o doręczenie postanowień Sądu Okręgowego z 27 grudnia 2023 r. z uzasadnieniem upływał w obu sprawach 10 stycznia 2024 r. Do zażaleń załączone zostały kserokopie z pocztowej książki nadawczej, w których pod pozycją 21. wymieniono pisma

adresowane do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Na ostatniej stronie tej książki odcisnięto datownik pocztowy z datą 10 stycznia 2024 r. Ponadto na przedstawionym przez skarżącego potwierdzeniu odbioru pisma skierowanego do Sądu Okręgowego we Wrocławiu, określonego jako „wniosek o uzasadn. apel (x2)”, również widnieją stemple pocztowe z datą 10 stycznia 2024 r. Z wydruku ze strony internetowej umożliwiającej śledzenie przesyłek pocztowych wynika natomiast, że sporna przesyłka została nadana 11 stycznia 2024 r.

Z kolei data stempla pocztowego na kopercie, w której znajdowały się oba wnioski – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego – nie jest czytelna. Trudność w jej odczytaniu wynika z tego, że stempel został bądź przystawiony dwukrotnie niemal w tym samym miejscu, bądź został przesunięty przy jego odciskaniu. Nie sposób więc bez wątpliwości stwierdzić, jaka data widnieje na tym stemplu. Może to być zarówno 10, jak i 11 stycznia 2024 r.

Przyjęcie, że strona dokonała czynności po terminie w przypadku nadania przesyłki pocztowej wymaga jednoznacznego stwierdzenia, że przesyłka ta została nadana już po upływie terminu na dokonanie tej czynności. Tylko wówczas aktualizuje się bowiem kompetencja sądu do uznania, że czynność ta jest bezskuteczna (art. 167 k.p.c.) i ewentualnie powstaje konieczność podjęcia stosownej czynności, np. w okolicznościach sprawy w postaci odrzucenia wniosku o doręczenie orzeczenia wraz uzasadnieniem (art. 328 § 4 k.p.c.) czy też odrzucenia skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 2 k.p.c.). Jeżeli natomiast nie jest możliwe stanowcze ustalenie daty nadania przesyłki i nie można wykluczyć, że przesyłka ta została nadana w terminie, sąd powinien przyjąć interpretację korzystną dla podejmującego daną czynność i uznać, że nie ma podstaw do uznania jej za bezskuteczną. W takich okolicznościach czynność procesowa strony musi być oceniona jako dokonana w terminie.

Zatem w przypadku rozbieżności między datą nadania przesyłki, wynikającą z pocztowej książki nadawczej a datą wynikającą z wydruku śledzenia przesyłek pocztowych, i niemożnością rozstrzygnięcia, która z tych dat jest prawidłowa, należy przyjąć, że wnioski skarżącego o doręczenie postanowień z uzasadnieniem

w obu sprawach zostały wniesione w terminie. Zaskarżone postanowienia zapadły więc z naruszeniem art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylił oba zaskarżone postanowienia.

[SOP]

[ał]